

Nytt verktøy for stø økonomisk kurs

KS lanserer et verktøy som gir råd for økonomistyring. Verktøyet er basert på en fersk rapport som blant annet viser hvor hardt økonomiske sjokk kan ramme kommunene.

Foto: Mostphotos

KS lanserer et nytt verktøy som skal styrke økonomistyringen i kommunesektoren. Verktøyet er utviklet av Oslo Economics og Telemarksforskning og gir konkrete anbefalinger for tre nøkkeltall.

Verktøyet er utviklet av Oslo Economics og Telemarksforskning, og gir konkrete anbefalinger for tre sentrale nøkkeltall: Netto driftsresultat, disposisjonsfond og netto gjeld.

Tre nøkkeltall – klare anbefalinger

- Netto driftsresultat:

Anbefalingen tar utgangspunkt i et gjennomsnittlig nivå på 1,75 prosent for kommunene og 4 prosent for fylkeskommunene. Dette bygger på prinsippet om formuesbevaring og gjelder sektoren som helhet – ikke enkeltkommuner. Anbefalingen for enkeltkommuner vil avhenge av planlagt investeringsnivå og egenfinansiering.

- Disposisjonsfond:

For å håndtere økonomisk usikkerhet bør kommunene i gjennomsnitt ha et disposisjonsfond tilsvarende rundt 5 prosent av driftsinntektene. Anbefalt nivå varierer fra under 2 til over 8 prosent avhengig av blant annet gjeldsnivå. Hele 108 kommuner har lavere buffer enn anbefalt.

Bak anbefalingene ligger analyser av økonomiske sjokk – som rentehopp og plutselige inntektsfall. Slike sjokk har blitt mer ekstreme de siste årene og kan få langvarige konsekvenser for kommuneøkonomien. Anbefalingene tar høyde for at kommunene skal kunne håndtere en rentøkning på to prosent over tre år, og inntektssjokk tilsvarende de ti prosent mest ekstreme tilfellene.

- Netto gjeld

Generelt anbefales det at netto lånegjeld, fratrasket ubundne investeringsfond, ikke overstiger 85 prosent av driftsinntektene. Med et slikt gjeldsnivå skal kommunene og fylkeskommunene kunne tåle renteøkninger i tråd med risikoanalysene, forutsatt at de har et disposisjonsfond på omtrent 5 prosent. Disposisjonsfondet må tilpasses gjeldsnivået.

Skreddersydd Excel-verktøy

I tillegg til rapporten er det utviklet et Excel-verktøy som gir individuelle anbefalinger for hver kommune og fylkeskommune. Verktøyet tar hensyn til lokale behov for investeringer og bufferkapital, og gir dermed et godt grunnlag for økonomiske beslutninger. Verktøyet blir tilgjengelig i løpet av juli måned

[Hele rapporten kan leses her.](#)

Oppsummert

- **Bakgrunn:** Verktøyet er utviklet på oppdrag fra KS av Oslo Economics og Telemarksforskning.
- **Formål:** Å gi kommunesektoren bedre grunnlag for økonomiske beslutninger og langsiktig planlegging.

Publisert: 12.06.2025

Les mer om KS og
kommuneøkonomien